

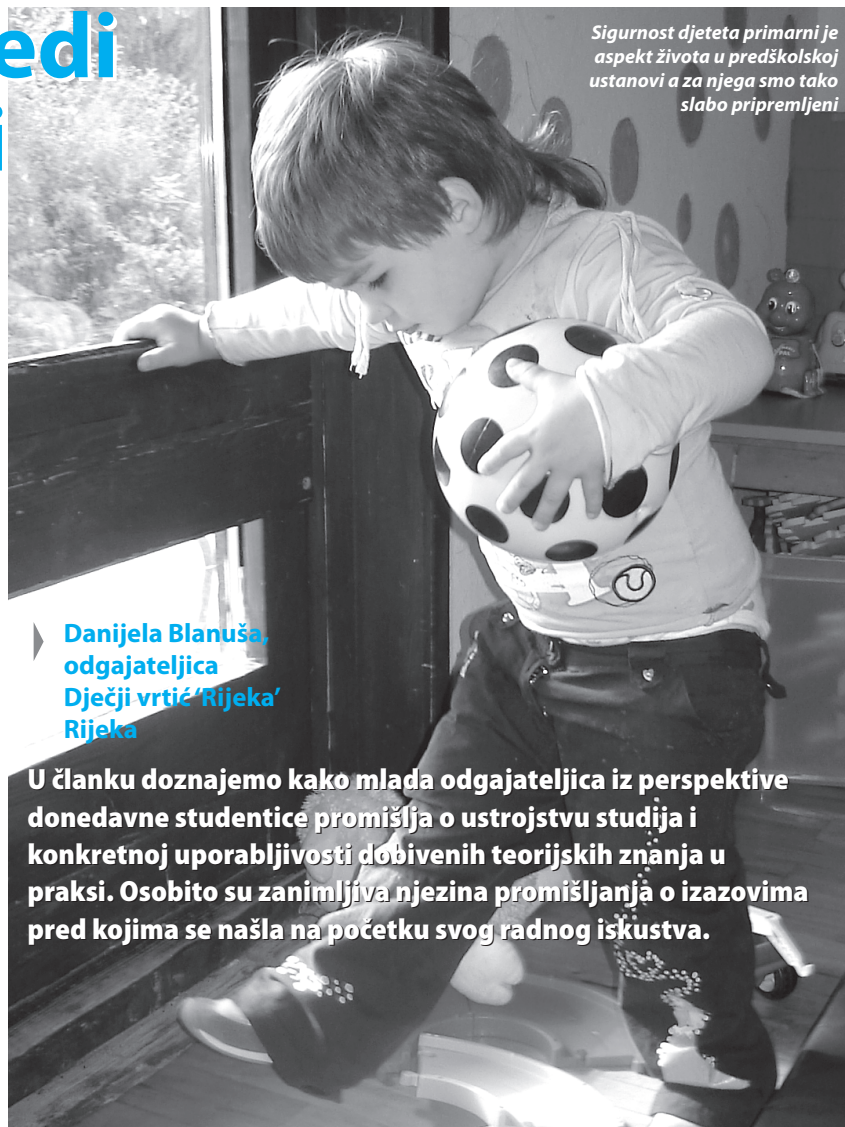
Koliko vrijedi studentski 'miraz'?

Što reći o prvim mjesecima rada s djecom? Koliko studentski 'miraz' vrijedi u djeci i je li ga dovoljno? Razmišljam, i prisjećam se ne baš tako davnih prvih trenutaka u skupini. Sjećam se straha i uzbuđenja koji su me obuzeli nakon potpisivanja Ugovora o djelu. No, sjećam se i bujice ideja i energije u nastojanju da zadovoljim svaku potrebu svakog djeteta baš u svakom trenutku... što je, sada znam, ipak nemoguće.

I za mene je godina dana volonterskog pripravničkog staža, stručni ispit i polugodišnje radno iskustvo u različitim vrtićima. Iskusnije kolegice će reći – tek toliko? Svakoga dana susrećem se s novim izazovima i sve teškoće nastojim shvatiti kao vrijedno iskustvo. Mnoga znanja sa studija predškolskog odgoja tek mi sada imaju smisao, no nerijetko i besmisao. Mnogo je toga što mi je u danim situacijama koristilo, ali je i previše toga u što sam ušla s premalo informacija. Kad sada promišljam o studentskim danima, čini mi se da smo uvijek govorili o idealnim uvjetima rada i prosječnoj djeci. Pedagoški standardi oko kojih smo nadograđivali svoja promišljanja skrivali su pravu istinu naših predškolskih ustanova. Idealnih vrtića i skupina, kao ni ljudi, jednostavno nema. Svako dijete u skupini ima drukčije potrebe, svako je jedinstveno i neponovljivo, kao i svaka situacija, svako pitanje, svaka akcija i reakcija. Pa i svi su roditelji posebni, sve kolegice, svaka soba dnevnog boravka... Kako se snaći u moru nesavršenosti, gdje u isto vrijeme moraš znati i htjeti 'žonglirati' suvremenim metodama, sredstvima, ali i emocijama – moj je svakodnevni izazov.

Znamo što, ali ne i kako

Studij predškolskog odgoja, po mojem mišljenju, trebao bi biti konkretniji, s više

Sigurnost djeteta primarni je aspekt života u predškolskoj ustanovi a za njega smo tako slabo pripremljeni

▶ **Danijela Blanuša,**
odgajateljica
Dječji vrtić 'Rijeka'
Rijeka

U članku doznajemo kako mlada odgajateljica iz perspektive donedavne studentice promišlja o ustrojstvu studija i konkretnoj uporabljivosti dobivenih teorijskih znanja u praksi. Osobito su zanimljiva njezina promišljanja o izazovima pred kojima se našla na početku svog radnog iskustva.

praktičnih savjeta. Jer nije dovoljno reći da treba promatrati, potrebno je naučiti kako, a što je još važnije, treba znati što učiniti s dobivenim podacima. Nije dovoljno znati nabrojati oblike suradnje s roditeljima, važnije je znati s njima svakodnevno komunicirati. I nije dovoljno znati da treba poticati nenasilno rješavanje sukoba, potrebno je znati *kako*, usvojiti vještinu, a ne samo teoriju. Možda je ponekad potrebno i probati razriješiti pokoji dječji sukob prije nego te djeca pokušaju ugurati u ulogu vječnog suca... Čini mi se da je studij predškolskog

odgoja dao odgovore na većinu što pitanja, ali *kako* je ostalo neizrečeno. Odgovore na ta pitanja uglavnom pronalazim sama u svakodnevnim izazovima koje pruža rad u vrtiću. No, jedno se mora priznati, trogodišnji studij predškolskog odgoja odgovorio je na ono najvažnije pitanje, a to je – kako sam sebi pomoći u pronalaženju svih tih odgovora.

No, mnoge bi od tih tema trebalo na studiju opširnije razraditi, zbog njihove važnosti ili učestalosti pojave. Iako se sadržaji koje ću

od vrtića do fakulteta

navoditi pojavljuju u pojedinim kolegijima kao crtice, podnaslovi ili seminarske teme, susret s vrtićem ukazao mi je na potrebu njihove dublje obrade. U nekim situacijama pomogla su mi iskustva starijih kolegica, neke sam nove korisne stvari naučila na brojnim radionicama koje sam pohađala, ali većinu toga ipak sam shvatila metodom vlastitih pokušaja i pogrešaka. Sadržaje neću po važnosti kronološki poredati, već nasumce, a mnoge ću teme i namjerno ili nenamjerno zaboraviti uvrstiti u nastavak ovog teksta. Svaki odgajatelj vjerojatno bi imao svoju listu prioriteta, no ja ću navesti one koji se meni osobno čine kao najveći izazov pred koji sam bila stavljena ulaskom u praksu.

P rilagodba je jedna od tih tema. Čitav semestar ne bi bio dovoljan da se ovo osjetljivo, ali neprocjenjivo važno razdoblje za dijete, roditelja i odgajatelja približi studentima. Prilagodbu će svaki odgajatelj proživljavati najmanje mjesec dana na godinu, a posljedice nestručnosti i neznanja mogu na dijete i njegov odnos spram odgajatelja ostaviti trajne posljedice. A ne prilagođavaju se samo djeca, već i roditelji, pa i sami odgajatelji.

Posebna tema su djeca jasličke dobi čije su potrebe i mogućnosti specifične. Kroz tri godine studija nebrojeno puta učila sam o njihovu razvoju, međutim o konkretnom radu s djecom te dobi nisam slušala nigdje. Nisam ni zamišljala koje će sve izazove pred mene staviti prvi samostalni rad s najmlađima. Iako meni to nije bio prvi susret s djecom te dobi, većina mojih kolegica nije niti jednu praktičnu aktivnost provela u jaslicama, jer studij to od njih ne zahtijeva. I onda se događa to da na jasličku djecu pokušavate primijeniti ono što ste učili, ali jednostavno ne ide. Ambicije i volja koju unesete u skupinu ubrzo splasnu kad shvatite da ništa ne znate!

Rad na osjećaju stručnosti

Moderno doba donosi i raznolikost specijaliziranih programa. Oni se provode gotovo u svakom vrtiću, no nakon studija niste osposobljeni ni za što od toga. Tko je kriv,

gdje je zakazalo – ja ne znam, ali ne mogu se načuditi činjenici da slušate i polažete kineziološke kolegije, a onda još morate prolaziti dodanu edukaciju za rad u 'sportskim skupinama', polažete informatiku, ali onda iste sadržaje polažete na raznim tečajevima koji se 'priznaju'. Sve te specijalizacije trebao bi omogućiti obrazovni sustav koji nam daje diplomu odgajatelja predškolske djece. Ali, ako pogledate koliko je odgajateljska struka degradirana, postaje jasno i zašto se kolegiji koje slušate na studiju predškolskog odgoja tako tretiraju. Stoga bi fakultet koji odgaja nove odgajateljske generacije morao poraditi i na izgradnji njihove osobnosti i osjećaja stručnosti. No, odgovornost je na svima nama u predškolskom sustavu. Iskreno se nadam da će doći vrijeme kad će svaki odgajatelj biti svjestan svoje vrijednosti i kompetentnosti te će dizati glavu pred pokušajima omalovažavanja jer je stručan i stoji iza svojih argumenata za učinjeno. A usporedno s radom na svojem duhu i umu, trebalo bi se osvrnuti i na profesionalne poteškoće koje su sastavni dio odgajateljskog života; stres, razne profesionalne bolesti te načini kojima ih možemo smanjiti i te kako mogu pridonijeti kvaliteti rada.

U ključimo u sve to i važnost timskog rada, još jedne vještine koja se ne stječe preko noći. Uza sve navedeno, navela bih još i nikad dostatnu praktičnu edukaciju iz prve pomoći. Sigurnost djeteta primarni je aspekt života u predškolskoj ustanovi, a mi smo za njega tako slabo pripremljeni. Raspitala sam se kod mladih kolegica koja bi od njih znala pokazati kako reagirati u određenim ugrožavajućim situacijama za dijete, kao npr. kod gušenja djeteta, ali ni jedna nije bila sigurna u svoje znanje. Ne smije se dogoditi da se takve stvari uče i uvježbavaju u kriznim situacijama. Ulaskom u ustanovu i preuzimajući ulogu odgajatelja trebate se i osjećati i znati ponašati kao odgovorna osoba.

Napredovanje 'na svoju ruku'

Ima još toga, ali trebao bi mi čitav broj ovog časopisa da napišem što sve oče-

kuje mladog odgajatelja. Kad bi među sveučilišnim profesorima bili i odgajatelji, s riznicom svojih iskustava i arhivom svojih zapisa, vjerujem da bi i teorija profitirala, a sa studija bi u vrtić dolazili spremniji mladi odgajatelji. Tada se, sigurna sam, ne bi događalo da mi netko kaže da se boji darovite djece, ili da mu ide na živce naučena bespomoćnost nekog šestogodišnjaka. Korak po korak, u plan i program studija predškolskog odgoja unosile bi se suvremene teme, problemi trenutnog odgoja i obrazovanja. Bolonjski sustav obrazovanja daje naslutiti da bi se takvo nešto moglo i ostvariti, ali za to je potrebno omogućiti odgajateljima da se i nakon stečene diplome odgajatelja predškolske djece vertikalno uspinju. Jako sam žalosna što mi studij predškolskog odgoja ne omogućuje upravo to – daljnje formalno obrazovanje. S diplomom odgajatelja zaustavljene su sve moje ambicije za specijaliziranom nadogradnjom znanja. Samo osobna želja gura me dalje. No, ako želiš napredovati i usavršavati se u području predškolskog odgoja i nakon studija, moraš biti spreman da ćeš potrošiti mnogo novca, jer nemogućnost usavršavanja u sklopu Sveučilišta podrazumijeva pohađanje skupih radionica, tečajeva i sl. koji u osobnoj arhivi ostavljaju manje ili više neiskoristive potvrde. No, prije nekoliko godina nekima od nas pružila se prilika za upis na studij doškoloovanja učitelja razredne nastave na Visokoj učiteljskoj školi u Rijeci, što sam i ja iskoristila. Nažalost, meni ta diploma znači samo još jedno upisano zanimanje u radnoj knjižici, ne i napredovanje i usavršavanje. Ako ikad i budem radila kao učiteljica, bit će to na način na koji se djeci pristupa u predškolskim ustanovama.

A sad moram završiti ovaj tekst kako bih se pripremila za sutrašnji radni dan. Malo mašte, koja nova igra i najljepše zanimanje na svijetu prestaje mi biti posao – postaje stil života. Sada znam zašto sve odgajateljice i odgajatelji izgledaju tako mladi... pa oni uistinu nikada u srcu i nisu potpuno odrasli...